

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE CHIMIE MACROMOLECULARĂ "PETRU PONI"
Aleea Grigore Ghica Vodă, nr. 41A, 700487, Iași
Tel.: +40 332 880 050, +40 332 880 220; Fax: +40 232 211 299

Nr.: 466 / 4 II / 2025

GHID PRIVIND PROPRIETATEA INTELECTUALĂ

Preambul:

Institutul de Chimie Macromoleculară "Petru Poni" (denumit în continuare "Institutul") recunoaște importanța adoptării unei strategii de evaluare și gestionare a rezultatelor sale inovatoare, a invențiilor sau a lucrărilor și a drepturilor de proprietate intelectuală corespunzătoare și, din acest motiv, prin acest Ghid, se străduiește să creeze condiții adecvate pentru inovare, muncă creativă și transfer de tehnologie de succes, prin exploatarea rezultatelor care decurg din activitățile Institutului (valorificare), respectând în același timp libertatea academică și libertatea muncii științifice a Institutului.

Obiectivele pentru care este adoptat cadrul de reglementare sunt:

1. Încurajarea creării de invenții bazate pe cercetare științifică;
2. Crearea condițiilor optime pentru protecția Invențiilor de către Institut, prin Drepturi de Proprietate Intelectuală și alte mijloace;
3. Stabilirea condițiilor de bază pentru gestionarea/valorificarea cu succes a proprietății intelectuale a Institutului, inclusiv stabilirea principiilor și criteriilor omogene care reglementează transferul de tehnologie.

Glosar de termeni:

Autor: Una sau mai multe persoane fizice care au participat la crearea de Invenții prin munca lor creativă.

Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci din România: organismul de stat care îndeplinește sarcini în domeniul protecției drepturilor de proprietate intelectuală; desfășoară procedura administrativă de recunoaștere a brevetelor și brevetelor consensuale pentru România și îndeplinește alte sarcini administrative și profesionale privind protecția invențiilor.

Invenție: Rezultatul cercetării și dezvoltării științifice care poate fi protejate de o anumită formă de proprietate intelectuală (brevet, model de utilitate, secret comercial, design industrial, drepturi de autor în unele cazuri etc.); o soluție la o problemă specifică într-un mod nou.

Proprietate intelectuală: Un set de drepturi de proprietate intelectuală și industrială, drepturi de autor, desene și modele industriale etc. și drepturi accesorii deținute de Institut, care au valoare proprie pe piață, pot fi cesionate, licențiate, schimbate, donate ca orice alte drepturi de proprietate.

Valorificarea: Procesul de creare a beneficiilor financiare prin utilizarea, vânzarea, licențierea etc. a invențiilor, inclusiv protejarea, gestionarea și dezvoltarea valorii comerciale a acestora, înființarea de companii, cercetarea și cooperarea cu industria și alți parteneri pentru a obține beneficii financiare din invenții.

Brevet: Un drept exclusiv recunoscut pentru o invenție care se referă la un produs sau proces și oferă un nou mod de a face ceva sau o nouă soluție tehnică la o problemă. Un brevet oferă deținătorului brevetului protecție juridică a invenției în țara/țările în care este recunoscută.

Cerere de brevet: Cerere de inițiere a procedurii de recunoaștere a brevetelor; conține o indicație explicită că se solicită recunoașterea brevetului, numele invenției care îi exprimă esența, descrierea invenției, revendicările brevetului, desene, rezumatul invenției, informații despre solicitant, precum și orice altceva în conformitate cu reglementările legale aplicabile.

Prototip: Un dispozitiv fizic, un compus chimic etc., realizat pe baza unei proceduri inovatoare.

I. DISPOZIȚII GENERALE

Art. 1. Prezentul Ghid reglementează procedura și condițiile în care Invențiile dezvoltate la Institut pot fi protejate prin Drepturi de Proprietate Intelectuală, condițiile și plata stimulentele aplicabile Autorilor Invențiilor dezvoltate la Institut, precum și drepturile și obligațiile reciproce ale Institutului și ale Autorilor în cazul Comercializării Invențiilor dezvoltate la Institut.

Toate prevederile acestui Ghid vor fi interpretate și aplicate în conformitate cu cadrul legal aplicabil, inclusiv, dar fără a se limita la prevederile relevante ale legislației române care reglementează proprietatea intelectuală și transferul de tehnologie. În orice situație în care Ghidul nu oferă orientări specifice, dispozițiile legale aplicabile completează interpretarea și punerea în aplicare a acestuia. În cazul oricărui conflict, vor prevala prevederile imperative ale legii române.

Art. 2. Prevederile prezentului Ghid sunt obligatorii pentru toți angajații Institutului, în cazurile în care aceștia creează Invenții în legătură cu munca prestată de angajatul Institutului, în timpul raporturilor lor de muncă, precum și la doi ani de la încetarea raporturilor de muncă cu Institutul. Pentru evitarea oricărui dubiu, prevederile prezentului Ghid sunt obligatorii pentru toate celelalte persoane care participă la activitatea Institutului, indiferent dacă acestea sunt angajate printr-un contract de muncă sau o altă formă de colaborare (de exemplu, colaboratori externi, studenți, doctoranzi).

Art. 3. Proprietatea intelectuală a Institutului, în sensul prezentului Ghid, constă într-un set de invenții create fie (i) urmând instrucțiunile Institutului, fie (ii) pe baza cunoașterii sau utilizării experienței Institutului prin utilizarea mijloacelor materiale ale Institutului, fie (iii) ca rezultat al educației și formării dobândite prin îngrijirea și pe cheltuiala Institutului, sau (iv) prin utilizarea informațiilor rezultate din activitatea Institutului sau puse la dispoziție de Institut.

În sensul prezentului Ghid, invențiile dezvoltate la Institut constau în rezultate inovatoare sau noi, creative ale cercetării științifice, indiferent de forma pe care o ia rezultatul și de drepturile sau mecanismele utilizate pentru a le proteja din punct de vedere al proprietății intelectuale.

În special, invențiile din Institut pot fi dezvoltate sub următoarele forme:

- **Brevete:** Soluții tehnice la o problemă – fie *produse*, fie *procese* (inclusiv, dar fără a se limita la invenții în domeniul biotehnologiei, cum ar fi compoziția materiei, materiale biologice, proceduri microbiologice etc., precum și în orice alt domeniu, prototipuri tehnologice), care sunt noi, implică o activitate inventivă și sunt susceptibile de aplicare industrială. Descoperiri, teorii științifice și probleme matematice, lucrări estetice, planuri și principii legate de activități mentale, jocuri sau activități economice sau simple informații nu sunt brevetabile.

- **Modele de utilitate:** Orice invenție tehnică cu condiția ca: să fie nouă, să depășească nivelul de simplă calificare profesională și să fie susceptibilă de aplicare industrială. Obiectul este similar cu cel al brevetelor, doar că cerințele modelelor de utilitate nu necesită un salt inventiv, ci un prag mai scăzut de inovație (cum ar fi: îmbunătățiri funcționale ale dispozitivelor sau proceselor existente). Procesele sau metodele nu sunt subiectul modelelor de utilitate, ci doar produse (cum ar fi, dar fără a se limita la, prototipuri tehnologice).

- **Desene și modele:** Desene industriale sau creații estetice legate de forma sau aspectul unui obiect (fie în 2D, fie în 3D). De exemplu, forma exterioară a unui prototip, robot etc.

- **Secret comercial. Confidențialitatea asupra know-how-ului și a altor informații:** expertiză tehnică, metodologii, practici sau alte tipuri de informații care sunt confidențiale și oferă un avantaj competitiv Institutului. Know-how-ul poate fi protejat ca **secret comercial**. Algoritmii pot fi protejați numai prin secrete comerciale/informații confidențiale.

- **Mărci comerciale:** semne distinctive, culori, simboluri sau forme create pentru a reprezenta și distinge produsele sau serviciile Institutului de cele ale altor entități sau persoane.

Art. 4. Coordonatorul Funcțiunii de transfer tehnologic și de cunoștințe (denumită în continuare KTT) din cadrul Institutului și șefii laboratoarelor Institutului sunt obligați să familiarizeze personalul Institutului, cercetătorii, precum și colaboratorii și partenerii Institutului cu avantajele inovării și căutării protecției pentru Invenții.

Coordonatorul KTT și șefii laboratoarelor Institutului trebuie să prezinte directorului Institutului rapoarte anuale cu privire la crearea și posibilitățile de creare de noi invenții în colectivele pe care le administrează. Alți cercetători ai Institutului pot transmite aceste rapoarte directorului Institutului.

Directorul Institutului decide cu privire la utilizarea ulterioară a invențiilor raportate. Principiul central care ghidează decizia directorului este maximizarea succesului final estimat de valorificare pentru Institut, solicitând totodată un aviz din partea KTT și luându-l în considerare.

II. PROCEDURA ÎN CAZUL INOVĂRII CARE CONDUCE LA INVENȚII

1. Comunicarea privind invențiile

Art. 5. Atunci când un angajat al Institutului evaluează că rezultatele muncii sale se pot califica drept Invenție, acesta este obligat să informeze Institutul despre Invenție înainte de a publica/disemina sau orice document care ar conține informații despre aceasta.

Art. 6. Autorul invenției trebuie, fără întârziere, să completeze și să prezinte la KTT Formularul de dezvoltare a invenției, de evaluare a potențialului comercial și de distribuție a veniturilor (modelul furnizat în Anexa 1 a prezentului Ghid).

Aceste formulare includ, fără limitare, următoarele:

- Detalii despre autorul (autorii): Informații despre autorul sau autorii invenției, inclusiv contribuțiile lor respective, documentate prin caiete de laborator și alte documente care dovedesc contribuția fiecărui autor; Deși obligația de a depune aceste formulare aparține angajatului sau colaboratorilor, aceasta nu va afecta listarea tuturor Autorilor care au contribuit la Invenție - indiferent de relația lor cu Institutul (angajare, colaborare sau terță parte);

- Detalii despre alte persoane familiarizate cu Invenția (o listă a oricăror alte persoane care au cunoștințe despre Invenție);

- Descrierea invenției, funcțiile și specificul acesteia, desene etc.;

- O descriere detaliată a performanței tehnice obținute de invenție și posibila sa aplicare;

- Contextul creației: Detalii privind condițiile și circumstanțele în care a fost creată Invenția;

- Detalii privind sursa de finanțare a activităților de cercetare-dezvoltare care au condus la crearea Invenției;

- Dezvăluirea și confidențialitatea: O declarație care indică dacă Invenția a fost dezvoltată sau prezentată public, specificând publicul sau destinatarul unei astfel de dezvoltări și dacă confidențialitatea Invenției a fost păstrată prin acorduri de confidențialitate.

- Stadiul actual al tehnologiei: O descriere a cunoștințelor existente (de exemplu, publicații științifice) în domeniul relevant, inclusiv o comparație a invenției cu stadiul actual al tehnologiei și informații care permit identificarea și căutarea stadiului actual al tehnologiei.

Formularul se depune în termen de cel mult o lună de la data creării Invenției, în două exemplare identice, dintre care unul este păstrat de către KTT, iar unul este returnat Autorului (Autorilor) Invenției, cu număr de înregistrare. Autorii garantează acuratețea datelor.

KTT verifică dacă formularele depuse sunt complete și poate solicita detalii sau documente suplimentare pentru a clarifica statutul și regimul aplicabil Invenției. Dacă au fost prezentate toate detaliile necesare, KTT eliberează autorului (autorilor) invenției un exemplar înregistrat al formularului depus în formă completă la Institut.

Art. 7. Autorul Invenției este obligat să furnizeze Institutului toate informațiile necesare în scopul protejării acesteia (de exemplu, printr-un brevet, model de utilitate, secret comercial, desen, marcă comercială, drepturi de autor etc.).

Art. 8. Pe baza formularului prezentat de autorul (autorii) invenției, în conformitate cu art. 5 și 6 din prezentul Ghid, KTT examinează invenția și evaluează:

- Dacă invenția propusă îndeplinește cerințele de brevetabilitate sau înregistrare pentru protecție în temeiul unui alt tip de drept de proprietate intelectuală (modele de utilitate, drepturi de autor, mărci comerciale, drepturi industriale, secret comercial etc.), dacă este cazul;

- Dacă beneficiile financiare preconizate ale comercializării sale depășesc costurile de protejare a invenției sau a lucrării prin drepturi de proprietate intelectuală;

- Dacă dreptul de exploatare (licență) a invenției ar putea fi acordat;

- Dacă invenția permite achiziționarea de proprietate intelectuală ulterioară sau suplimentară a Institutului;

- Dacă protecția invenției va beneficia de: - primirea de sprijin pentru cercetare și dezvoltare la Institut;

- posibilitatea de a ceda sau de a acorda licențe dreptului de proprietate intelectuală unui terț în schimbul echipamentelor și/sau fondurilor de cercetare, de a intra în relații de afaceri cu capital de risc¹, de a înființa o societate spin-off etc.;

- Dacă protejarea invenției este în interesul național.

În termen de maxim 20 zile lucrătoare de la primirea documentației complete necesare evaluării, KTT întocmește un raport scris care cuprinde o recomandare pentru gestionarea Invenției, pe baza analizei efectuate.

Art. 9. În raportul său scris, completat conform **Anexei 2 – Strategia de protejare și valorificare a invenției**, KTT va propune alte căi de acțiune pentru gestionarea invenției, care pot include, dar nu se limitează la:

¹ Capitalul de risc (VC) este o formă de capital privat și un tip de finanțare pentru companiile start-up și întreprinderile mici cu potențial de creștere pe termen lung. Capitalul de risc provine în general de la investitori, bănci de investiții și instituții financiare. Capitalul de risc poate fi furnizat și ca expertiză tehnică sau managerială.

- **Calificarea invenției** conform prevederilor legii.

De exemplu:

- În cazul în care se califică drept *invenție stricto sensu* derivată din raportul de muncă, conform art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 83/2014 privind invențiile de serviciu sau

- Se încadrează în conceptul mai larg de invenții *lato sensu* – conform art. 3 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 83/2014;

- dacă programele de calculator pot fi protejate prin drepturi de autor și care intră sub incidența art. 75 din Legea nr. 8/1996 privind drepturile de autor și drepturile conexe (care prevede că drepturile de proprietate intelectuală asupra programelor de calculator care pot fi protejate prin drepturi de autor aparțin angajatorului dacă sunt rezultatul atribuțiilor de serviciu sau au fost create conform instrucțiunilor angajatorului);

- pentru obiectul desenului și modelului industrial, dacă este rezultatul unui contract de muncă în închiriere sau a fost creat în cadrul responsabilităților de angajare – aparținând deci celui care le-a comandat, conform art. 3 din Legea nr. 129/1992 privind designul industrial;

- **Propunerea unei strategii de brevetare, dacă este cazul.** Definirea domeniului de aplicare, tipul și întinderea geografică a protecției brevetului pentru invenție;

- **Explorarea metodelor alternative de protecție.** Recomandarea altor forme de protecție a proprietății intelectuale, cum ar fi modele de utilitate, secrete comerciale, drepturi de autor, desene și modele industriale etc., după caz.

- **Propunerea renunțării sau renunțării la drepturile de proprietate intelectuală ale Institutului** asupra invenției **în favoarea angajatului sau colaboratorului**, dacă se consideră oportun în cazuri specifice.

KTT transmite raportul directorului Institutului.

Art.10. KTT este obligat să asigure respectarea tuturor termenelor în toate procedurile de înregistrare a proprietății intelectuale privind invențiile, în România și în străinătate.

Recomandările făcute de KTT către directorul Institutului cu privire la gestionarea invenției se fac în conformitate cu legislația aplicabilă în materie de proprietate intelectuală și cu orice acorduri de cooperare relevante în vigoare, respectând în același timp drepturile și interesele corespunzătoare autorului (autorilor), precum și ale oricăror alte părți interesate.

În cazul solicitării protecției internaționale pentru proprietatea intelectuală, KTT propune în raportul sau avizul respectiv, oficiile naționale și/sau regionale de proprietate intelectuală corespunzătoare în care se vor desfășura etapele naționale, regionale sau internaționale ale procesului de cerere. Recomandarea se aplică tuturor formelor de drepturi de proprietate intelectuală (brevete, desene și modele, modele de utilitate etc.) și oricăror alte protecții relevante.

2. Adoptarea Deciziei privind protecția invențiilor

Art. 11. Decizia finală privind invenția este luată de directorul Institutului, la recomandarea KTT. Decizia directorului trebuie să specifice modul în care va fi tratată Invenția (inclusiv, după caz, necesitatea de a extinde confidențialitatea asupra Invenției), o scurtă descriere a Invenției și a regimului juridic aplicabil al acestora, inclusiv tipul de protecție a drepturilor de proprietate intelectuală care trebuie solicitată, dacă este cazul.

Art. 12. În termen de 20 zile lucrătoare de la primirea comunicării autorului în conformitate cu art. 6 din prezentul Ghid, Institutul va emite o decizie cu privire la Invenție, menționând cel puțin calificarea Invenției, conform art. 9 și 11 de mai sus, precum și drepturile revendicate de Institut asupra Invenției.

Dacă, la expirarea acestui termen, Autorul nu primește o decizie din partea Directorului Institutului sau dacă decizia furnizată nu precizează în mod clar dacă Institutul revendică Invenția, se va considera că Institutul renunță la drepturile sale de proprietate intelectuală asupra Invenției. La cererea autorului, o confirmare scrisă a acestei renunțări va fi emisă de către Institut.

În cazul în care Institutul renunță la drepturile sale de proprietate intelectuală pentru a breveta Invenția sau pentru a depune o cerere pentru un model de utilitate, Autorii au dreptul de a urmări în mod independent finanțarea ulterioară și / sau valorificarea Invenției, dar fără a utiliza resursele Institutului, inclusiv numele și logo-ul. În cazuri excepționale, directorul Institutului poate permite utilizarea resurselor Institutului, cu condiția ca drepturile și obligațiile reciproce să fie definite prin contract.

III. DEPUNEREA UNEI CERERI DE BREVET SAU MODEL DE UTILITATE

3. Consilierul de proprietate intelectuală

Art. 13. În cazul unei decizii de depunere a unei cereri de brevet pentru protecția unei invenții, Institutul poate contracta un consilier de proprietate intelectuală (consilier în proprietate industrială înscris în registrul

național de la OSIM) pentru a desfășura procedura de cerere de brevet, în conformitate cu legislația aplicabilă, în numele Institutului.

Consilierul de proprietate intelectuală este obligat să se ocupe de respectarea termenelor limită și să avertizeze în timp util Institutul cu privire la necesitatea de a lua decizii privind recunoașterea brevetului.

Consilierul de proprietate intelectuală poate fi implicat în scrierea cererii de brevet și în pregătirea documentației însoțitoare referitoare la protecția juridică a invenției. Consilierul de proprietate intelectuală, în baza unei împuterniciri, reprezintă Institutul în fața Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci din România și în fața oficiilor de brevete regionale sau internaționale.

Consilierul de proprietate intelectuală pentru o anumită invenție este propus de KTT din lista consilierilor în proprietate industrială înregistrați la oficiul de proprietate intelectuală relevant, încercând în același timp să selecteze expertul cel mai potrivit pentru domeniul (domeniile) la care se referă invenția.

4. Cererea de brevet. Aplicația de model de utilitate

Art. 14. Când Institutul ia o decizie privind depunerea unei cereri de brevet sau a unei cereri de model de utilitate pentru o invenție, KTT va contacta autorul invenției și îi va cere să depună textul cererii de brevet sau al cererii de model de utilitate în termen de 30 de zile calendaristice.

În cazul în care autorul invenției are nevoie de ajutor profesional pentru pregătirea cererii de brevet sau a cererii de model de utilitate, acesta va raporta acest lucru, fără întârzieri nejustificate, la KTT.

Pentru a asigura drepturile de proprietate intelectuală ale Institutului, directorul Institutului poate lua o decizie de contractare a unui consilier de proprietate intelectuală, pe baza recomandării KTT.

Art. 15. După primirea versiunii finale a Cererii de Brevet sau a Cererii de Model de Utilitate, Institutul, prin reprezentanții săi, va iniția procedura de Cerere de Brevet sau de Cerere de Model de Utilitate privind Invenția în fața oficiului de proprietate intelectuală competent.

5. Cererea de brevet în temeiul Tratatului de cooperare în materie de brevete (PCT). Cerere de model de utilitate în temeiul PCT

Art. 16. Institutul poate utiliza calea națională sau calea internațională PCT în timpul procedurii de cerere de brevet.

În cazul în care Institutul decide că, după depunerea unei cereri de brevet sau a unei cereri de model de utilitate în România, nu dorește să depună o cerere de brevet sau o cerere de model de utilitate în conformitate cu PCT, Institutul poate notifica autorul (autorii) cu privire la renunțarea la astfel de prerogative (și limitarea drepturilor lor doar la cererea națională de brevet), pentru a permite autorului (autorilor) să depună personal o cerere internațională de brevet pe cheltuiala sa.

În cazul în care Institutul decide că, după depunerea unei cereri de brevet sau a unei cereri de model de utilitate în România, nu dorește să intre în faza națională/regională în unele țări, poate renunța la dreptul de proprietate asupra invenției, notificându-i autorul/autorii, permițându-le să depună personal o cerere internațională de brevet sau o cerere de model de utilitate pe cheltuiala proprie.

IV. PROTECȚIA INVENȚIILOR CA SECRETE COMERCIALE

6. Secrete comerciale

Art.17. Secretele comerciale se referă la orice informație care nu este cunoscută în general sau ușor accesibilă persoanelor din industrie, ceea ce oferă Institutului un avantaj competitiv. Aceasta include, dar nu se limitează la, date tehnice, know-how, formule, practici, procese, modele, instrumente, modele sau alte informații confidențiale care îndeplinesc criteriile stabilite în legislația aplicabilă.

Pentru a se califica drept secret comercial, informațiile referitoare la invenție trebuie să îndeplinească următoarele criterii:

- Trebuie să fie secret, ceea ce înseamnă că nu este în general cunoscut sau ușor accesibil persoanelor care se ocupă de obicei de acest tip de informații;
- Trebuie să aibă valoare economică derivată din secretul său;
- Acesta trebuie să facă obiectul unor măsuri rezonabile pentru a-și menține confidențialitatea, inclusiv restricții privind accesul la difuzare (cum ar fi, dar fără a se limita la: acorduri de confidențialitate).

Alte informații confidențiale – se referă la alte informații, care nu se califică drept *secrete comerciale*, care, dacă sunt dezvăluite, sunt capabile să genereze daune manipulatorului lor legitim.

Art. 18. Toți autorii, angajații și orice terțe părți implicate în activitățile de cercetare și dezvoltare ale Institutului își asumă obligația de a păstra confidențialitatea tuturor informațiilor legate de invenție până la pronunțarea unei decizii conform art. 12.

O astfel de obligație de confidențialitate se poate prelungi pentru o perioadă suplimentară de timp, conform deciziei, în funcție de strategia de proprietate intelectuală adoptată cu privire la invenție. Astfel de

obligății de confidențialitate nu sunt supuse semnării unor acorduri suplimentare, așa cum se consideră că sunt asumate de angajați și colaboratori la acceptarea prezentului Ghid de proprietate intelectuală.

Cu toate acestea, la cerere, angajații și colaboratorii vor semna acorduri de confidențialitate/confidențialitate pentru a proteja Secretele Comerciale și alte Informații Confidențiale legate de Invenții.

Aceste acorduri stabilesc:

- Obligația de a păstra secretele comerciale sau alte informații confidențiale secrete.
- Interzicerea dezvăluirii secretelor comerciale sau a altor informații confidențiale către părți neautorizate.
- Cerința de a implementa măsuri de securitate rezonabile pentru a proteja secretele comerciale sau alte informații confidențiale.

Obligația de a păstra confidențialitatea Invențiilor protejate ca Secrete Comerciale ale Institutului va rămâne în vigoare pentru toate părțile interesate atâta timp cât informațiile referitoare la Invenție corespund definiției Secretelor Comerciale.

Obligația de a păstra confidențialitatea altor informații confidențiale va prevala în perioada maximă permisă de lege.

Art. 19. Institutul va stabili și aplica proceduri pentru identificarea, gestionarea și protejarea secretelor comerciale în cadrul operațiunilor sale.

Autorii sunt obligați să anunțe la KTT orice informație pe care o consideră secret comercial.

Orice acorduri sau contracte legate de cercetare și dezvoltare trebuie să precizeze în mod explicit tratamentul secretelor comerciale pentru a se asigura că toate părțile își înțeleg drepturile și responsabilitățile în ceea ce privește confidențialitatea.

Orice achiziție, dezvăluire sau utilizare neautorizată a secretelor comerciale va fi considerată însușire abuzivă și poate duce la acțiuni disciplinare, inclusiv acțiuni legale pentru daune. Institutul își rezervă dreptul de a lua măsurile legale necesare pentru a-și proteja secretele comerciale împotriva utilizării sau dezvăluirii neautorizate.

Prezentul articol se aplică, în mod corespunzător, și altor informații confidențiale care nu se califică drept secret comercial.

Art. 20. Obligațiile de confidențialitate nu se aplică informației despre Invenția care:

- Este sau devine disponibil public fără vina părții care primește.
- Este dezvoltată independent de partea destinatară, fără acces la secretele comerciale ale Institutului.
- Este dezvăluită cu acordul prealabil scris al Institutului, în calitate de proprietar al secretelor comerciale.
- Trebuie să fie dezvăluite în conformitate cu legile sau reglementările aplicabile, cu condiția ca partea divulgatoare să notifice în prealabil Institutul. În acest caz, Institutul va lua măsurile adecvate pentru a limita expunerea secretelor sale comerciale.

7. Dreptul de autor de software

Art. 21. Protecția drepturilor de autor se aplică următoarelor tipuri de lucrări dezvoltate în cadrul Institutului:

- **Software:** Toate formele originale de exprimare pentru programe de calculator. Drepturile de autor acoperă doar formele de exprimare literale și, în unele cazuri destul de limitate, non-literale pentru un program de calculator, cum ar fi: codul sursă, codul obiect, documentația aferentă creată ca parte a activităților de cercetare și dezvoltare pentru a genera un software, precum și alte elemente expresive. Cu toate acestea, protecția drepturilor de autor nu acoperă elemente funcționale, cum ar fi algoritmii, principiile care stau la baza funcționării software-ului, ideea etc.

Art. 22. Drepturile patrimoniale de autor asupra programelor pentru calculator, create de unul sau de mai mulți angajați în exercitarea atribuțiilor de serviciu ori după instrucțiunile angajatorului, aparțin angajatorului, potrivit art. 75 din Legea nr. 8/1996 privind drepturile de autor și drepturile conexe.

V. DISTRIBUIREA DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ

Art. 23. Proprietatea intelectuală care este creată în timpul raporturilor de serviciu este proprietatea Institutului, cu excepția cazului în care se specifică altfel în contractul relevant, în măsura permisă de lege.

Institutul, angajații, colaboratorii și toate celelalte persoane care intră în domeniul de aplicare al prezentului Ghid se angajează să colaboreze cu bună credință pentru a asigura proprietatea Institutului asupra invențiilor, în măsura maximă permisă de lege. Dacă este cazul, angajații, colaboratorii și toate celelalte persoane care intră în domeniul de aplicare al prezentului Ghid se angajează să semneze orice acorduri suplimentare pentru a asigura drepturi de proprietate intelectuală efective în favoarea Institutului, beneficiind în același timp de un regim corect și echitabil.

Orice transfer al dreptului de proprietate asupra Invențiilor de la Institut către Autor sau orice alt terț trebuie să fie executat printr-un acord scris care specifică drepturile transferate și orice condiții atașate.

Invențiile și/sau drepturile de proprietate intelectuală care apar ca urmare a cercetării și dezvoltării științifice desfășurate în cooperare cu alte instituții științifice naționale și/sau străine sunt distribuite în conformitate cu cota stabilită de acordul de cooperare, care va fi parte integrantă a fiecărei propuneri de proiect, cu respectarea tuturor drepturilor care aparțin terților la un astfel de acord de cooperare.

Art. 24. Proprietatea intelectuală care apare ca urmare a executării contractelor încheiate cu entitățile economice este distribuită proporțional cu cota determinată de contractul corespunzător negociat între aceste părți, respectând în același timp aceste linii directoare:

În cazul în care contribuția financiară a celeilalte părți contractante se ridică la mai puțin de 20% din costurile totale, Institutul va păstra integral drepturile de proprietate intelectuală asupra Invenției, oferind în același timp partenerului o licență de exploatare, în schimb, la cerere, a Proprietății Intelectuale. Termenii unei astfel de licențe urmează să fie negociați între părți.

În cazul în care cealaltă parte contractantă solicită partajarea proprietății intelectuale cu Institutul, această partajare ar trebui să fie proporțională cu cota din finanțare și cu contribuția la crearea invenției respectivei părți contractante, a Institutului și a altor posibili parteneri externi. La stabilirea cotei Institutului, ar trebui luate în considerare costurile directe și indirecte.

În cazul în care cealaltă parte revendică toate drepturile de proprietate intelectuală, acest lucru poate fi convenit dacă acea parte finanțează integral activitățile de cercetare și dezvoltare în cauză. În astfel de cazuri, în timpul negocierilor, Institutul ar trebui să-și asigure dreptul și drepturile angajaților săi de a utiliza în continuare o astfel de proprietate intelectuală în scopuri științifice prin obținerea unei licențe înapoi.

Ori de câte ori este posibil, Institutul va încerca să asigure dreptul de a publica cercetări, atâta timp cât o astfel de publicare nu pune în pericol nicio strategie de a solicita o formă de protecție a proprietății intelectuale.

Toate acordurile privind distribuirea drepturilor de proprietate intelectuală cu parteneri sau agenții financiare externe trebuie să se refere la un anumit proiect sau cercetare. Proprietatea intelectuală, invențiile care au fost dezvoltate anterior și pe care fiecare parte le aduce în proiect fără a face parte din contract trebuie să fie clar definite și excluse din proprietatea intelectuală, invențiile sau lucrările aferente proiectului. Atunci când proiectul se bazează pe proprietatea intelectuală dezvoltată anterior – condițiile și termenii în care se acordă o licență de utilizare a unei astfel de proprietăți intelectuale, în beneficiul proiectului, vor fi, de asemenea, parte din negocieri.

Proprietatea intelectuală pe care angajații Institutului o pot dezvolta accidental sau în afara domeniului de aplicare al colaborării dintre Institut și partener și care nu face parte din scopul proiectului, nu este supusă distribuției între părțile contractante. Această excludere se aplică și perioadei ulterioare finalizării lucrărilor la acel proiect.

Contractele în care sunt distribuite drepturile de proprietate intelectuală cu privire la o Invenție care apare ca urmare a sau în legătură cu cercetarea finanțată de parteneri externi vor recunoaște drepturile (atât de natură monetară, cât și morală) ale tuturor celor care au contribuit în mod semnificativ la crearea inovației, indiferent dacă sunt sau nu părți directe la acordul de distribuție. În acest sens, contractele vor impune cerința de a avea o dezvoltare completă a tuturor inventatorilor, iar Institutul și partea contractantă vor recunoaște că acordul de distribuție nu va împiedica drepturile terților asupra unei astfel de invenții, proporțional cu contribuția lor.

În toate contractele, trebuie remarcat faptul că, în cazul în care domeniul de aplicare al proiectului sau al cercetării se modifică semnificativ în comparație cu planul sau etapele inițiale, contractul va fi modificat.

În cazul în care un colaborator extern sau un bursier invitat lucrează într-o altă instituție, se poate încheia un acord tripartit cu o clauză care obligă Institutul să nu revendice drepturile de proprietate intelectuală care decurg din activitatea acelei persoane într-o altă instituție, iar acea altă instituție nu va revendica drepturile de proprietate intelectuală care sunt create de munca colaboratorilor sau bursierilor de la Institut.

VI. UTILIZAREA COMERCIALĂ A PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE

Art. 25. Institutul va iniția și implementa toate activitățile necesare pentru exploatarea comercială a drepturilor sale de proprietate intelectuală. Institutul poate comercializa proprietatea intelectuală în primul rând:

- Prin prestarea de servicii bazate pe proprietatea intelectuală;
- Prin cesiunea sau licențierea proprietății intelectuale;
- Prin înființarea de societăți spin-off al căror scop principal este exploatarea și valorificarea proprietății intelectuale a Institutului, în conformitate cu prevederile legale aplicabile.

VII. RECOMPENSAREA AUTORILOR DE INVENȚII

Art. 26. În cazul în care autorul invenției este un angajat și Institutul a clasificat invenția ca invenție de serviciu, Institutul va ține seama de toate pragurile minime impuse de lege pentru remunerarea inventatorului.

În cazul în care invenția are mai mulți autori, remunerația este distribuită între aceștia proporțional cu cotele lor în crearea invenției, așa cum este stabilit în forma depusă și aprobată de Institut.

Art. 27. Orice remunerație obligatorie a autorului (autorilor) unei invenții pe care Institutul o clasifică ca invenție de serviciu va fi stabilită pe baza următoarelor criterii:

- Contribuția la invenție.

Remunerația va reflecta amploarea contribuției fiecărui autor la crearea invenției, așa cum este documentată prin caiete de laborator, rapoarte de cercetare sau alte mijloace verificabile.

În cazul în care sunt implicați mai mulți autori, remunerația totală va fi distribuită în funcție de contribuțiile lor respective, așa cum este prezentat într-un acord formal sau, în cazul în care nu există un acord, așa cum este stabilit de Institut, pe baza formularului prezentat de autor(i) și aprobat de Institut.

- Valoarea economică a invenției.

Remunerația este influențată de potențialul comercial al invenției. O compensație mai mare poate fi acordată dacă invenția are ca rezultat venituri semnificative prin valorificare.

- Investiția financiară a Institutului care duce la crearea invenției.

Investițiile financiare, de infrastructură și de resurse umane ale Institutului în dezvoltarea invenției vor fi luate în considerare. Investițiile mai mari ale Institutului pot reduce procentul de venituri împărțite cu autorii, deoarece au fost necesare mai multe resurse pentru a duce invenția la bun sfârșit.

Art. 28. În cazul exploatării comerciale a invenției care generează venituri, veniturile minus costurile suportate în procesul de valorificare sunt împărțite între autorul invenției și institut într-un raport de minim 30% pentru autorul invenției și 70% pentru institut. Un procent mai ridicat de 30% pentru autorul invenției este posibil de stabilit, la alegerea conducerii institutului, în funcție de valoarea economică a invenției și de potențialul său de valorificare.

În cazul în care mai multe persoane au participat la crearea invenției, venitul obținut din cota de 30% este împărțit și împărțit între acestea în conformitate cu cota procentuală a autorului.

VII. CONFIDENȚIALITATE

Art. 29. În conformitate cu prevederile art. 19, invenția poate purta secrete comerciale sau alte informații confidențiale. Pentru a proteja drepturile tuturor părților implicate, orice informație despre o invenție va fi considerată confidențială, iar partea destinatară/deținătorul acestor informații trebuie să respecte orice obligație de confidențialitate asumată conform Ghidului de proprietate intelectuală sau în temeiul acordului de confidențialitate semnat sau implicit în contractul individual de muncă sau în orice alt acord.

Nu este permisă prezentarea publică a informațiilor despre existența, caracterul și scopul unor astfel de invenții.

Această dispoziție reprezintă o măsură rezonabilă pentru a păstra confidențialitatea acestor informații și nu sunt necesare mecanisme suplimentare (cum ar fi desemnarea explicită a informațiilor care să fie considerate confidențiale).

Institutul și autorul Invenției vor păstra confidențiale (inclusiv prin protecția sa comercială) toate informațiile legate de Invenție până în momentul în care acestea devin cunoscute publicului, iar în cazul protecției brevetelor sau modelului de utilitate, desenelor și modelelor industriale sau altor forme de protecție care implică publicarea - până la momentul publicării brevetului sau modelului de utilitate. După aceste momente, Autorul are dreptul de a prezenta publicului doar datele publicate în Aplicația publicată.

În cazul dezvoltării ulterioare a invenției, autorii sunt obligați să păstreze confidențialitatea secretelor comerciale și a informațiilor confidențiale și să înceapă o nouă procedură de protecție a proprietății intelectuale nou create pe baza acestui Ghid.

Datele etichetate ca secret comercial sau informații confidențiale nu vor fi publicate.

Autorul nu poate dezvălui informații despre Invenție unei terțe părți fără aprobarea prealabilă scrisă a Institutului până la publicarea Aplicației, cu excepția cazului în care Institutul renunță la drepturile sale de proprietate intelectuală, caz în care autorul are nevoie de aprobarea prealabilă scrisă a Institutului pentru a dezvălui informații despre Invenție unei terțe părți până la decizia Institutului de a renunța la proprietate a invenției sau a lucrării.

VIII. PĂSTRAREA DOCUMENTELOR PRIVIND PROPRIETATEA INTELECTUALĂ

Art. 30. KTT ține evidența proprietății intelectuale a Institutului.

Dosarul invenției conține următoarele:

- Formular inventator de divulgare a invenției, de evaluare a potențialului comercial al invenției și de distribuție a veniturilor;
 - Strategia KTT de proiectare și valorificare a invenției;
 - Decizia directorului cu privire la invenția;
 - Cereri de brevet / cereri de modele de utilitate / cereri de înregistrare a drepturilor de autor / cereri de marcă / acorduri de confidențialitate privind secrete comerciale etc.;
 - Procura consilierului de proprietate intelectuală, dacă este cazul;
 - Toată documentația suplimentară a procedurilor de cerere de brevet / model de utilitate / marcă în țară și în străinătate;
 - Contracte încheiate între Institut și autorul (autorii) invenției;
 - Alte documente relevante legate de proprietatea intelectuală a Institutului.
- Toate documentele de mai sus sunt confidențiale.

IX. CONTRACTELE DE PRESTĂRI SERVICII

Art. 31. Institutul poate semna contracte de prestări servicii de cercetare pentru companii, universități sau alte institute de cercetare, publice sau private, pentru care cota de regie (cheltuieli indirecte) este de maxim 25%. O cotă mai mică de regie de 25% este posibil de stabilit, la alegerea conducerii institutului, în funcție de valoarea și complexitatea contractului și de beneficiile pe care acesta le aduce institutului. Din cheltuielile directe aferente contractului de servicii se poate remunera echipa Institutului care implementează contractul, se pot achiziționa materiale consumabile pentru cercetare sau echipamente.

X. DISPOZIȚII TRANZITORII ȘI FINALE

Art. 32. Directorul Institutului este obligat să prezinte Consiliului Științific al Institutului un raport anual privind situația portofoliului de proprietate intelectuală al Institutului, inclusiv rezultatele exploatarii sale comerciale și orice venituri financiare aferente.

Art. 33. Prezentul Ghid se aplică proprietății intelectuale create sau înregistrate la Institut după intrarea sa în vigoare. Toate drepturile dobândite înainte de intrarea în vigoare a prezentului Ghid rămân neschimbate.

Art. 34. Prezentul Ghid intră în vigoare la data adoptării sale, cu condiția să fie notificat tuturor persoanelor care intră în domeniul său de aplicare.

Art. 35: Fac parte din prezentul Ghid următoarele anexe:

- Anexa 1: Formular de divulgare a invenției, de evaluare a potențialului de valorificare a invenției și de distribuire a veniturilor (se completează de inventator)
- Anexa 2: Strategia de protejare și valorificare a invenției (se completează de KTT)
- Anexa 3: Acord de confidențialitate
- Anexa 4: Act adițional la Contractul individual de muncă privind proprietatea intelectuală
- Anexa 5: Contract de licență (pentru utilizare brevet de invenție)
- Anexa 6: Model cerere de brevet invenție la OSIM
- Anexa 7: Model clauze proprietate intelectuală pentru acorduri de parteneriat aferente unor proiecte de cercetare naționale (în limba română);
- Anexa 8: Model clauze proprietate intelectuală pentru acorduri de parteneriat aferente unor proiecte de cercetare europene (în limba engleză), conform model DESCA.

Prezentul Ghid a fost aprobat în ședința Consiliului Științific din data de și intră în vigoare de la data de 1.07.2025, putând fi modificat în momentul în care apar acte normative noi și ori de câte ori se impune.

DIRECTOR,

Dr. Valeria Harabagiu